

KATEGORIPLAN IT & TELEKOM

BILAGA 1 – KATEGORIPLAN - EFFEKTMÅL OCH STRATEGIER

Beslutad 2022-XX-xx

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

1.0	SAMMANFATTNING	4
2.0	KATEGORIPLAN FÖR IT OCH TELEKOM	5
2.1	EFFEKTMÅL	5
2.1.1	ÅSTADKOMMA EN ÄNDAMÅLSENLIG, TILLFÖRLITLIG OCH TILLGÄNGLIG SERVICE FÖR MEDBORGARNA	5
2.1.2	KOMMUNEN SKA HA RÄTTSSÄKRA AVTAL	5
2.1.3	MINSKA KOMMUNENS KLIMATPÅVERKAN, ÖKA ANDELEN CIRKULÄR EKONOMI SAMT BIDRA TILL SOCIAL HÅLLBARHET	5
2.1.4	UPPNÅ EN KOSTNADSEFFEKTIV OCH KVALITETSEFFEKTIV VERKSAMHET DÄR KOMMUNEN EFFEKTIVT MÖTER FRAMTIDENS VÄLFÄRDSUTMANING	6
2.2	KATEGORIDEFINITION	6
2.3	AVGRÄNSNINGAR	7
3.0	KATEGORISTRATEGI	7
3.1	STRATEGIER FÖR EFFEKTMÅLET - ÅSTADKOMMA EN ÄNDAMÅLSENLIG, TILLFÖRLITLIG OCH TILLGÄNGLIG SERVICE FÖR MEDBORGARNA	7
3.1.1	DRA NYTTA AV DEN DIGITALA OMVÄRLDEN FÖR OFFENTLIG SEKTOR.....	7
3.1.2	NYTTJA DIGITALISERINGENS MÖJLIGHETER FÖR BÄTTRE SERVICE TILL KOMMUNINVÅNARNA OCH EN EFFEKTIVARE VERKSAMHET	7
3.1.3	SÄKRA FLEXIBILITET	8
3.1.4	SÄKRA IT-TJÄNSTER MED HÖG TILLGÄNGLIGHET SOM MOTSVARAR VERKSAMHETENS BEHOV	8
3.1.5	KRAVSTÄLLA WEBBTILLGÄNGLIGHET FÖR ANVÄNDARE	8
3.2	STRATEGIER FÖR EFFEKTMÅLET - KOMMUNEN SKA HA RÄTTSSÄKRA AVTAL	8
3.2.1	SÄKERSTÄLL ATT TJÄNSTER OCH TILLGÄNGLIGHET FÖLJER FÖRUTSÄTTNINGAR ENLIGT PRAXIS, STANDARDER, LAGSTIFTNING OCH AKTUELLA RUTINER	8
3.2.2	SÄKERSTÄLL FÖRSÖRJNING VID HÄNDELSE AV KRIS	8
3.3	STRATEGIER FÖR EFFEKTMÅLET - MINSKA KOMMUNENS KLIMATPÅVERKAN, ÖKA ANDELEN CIRKULÄR EKONOMI SAMT BIDRA TILL SOCIAL HÅLLBARHET	8
3.3.1	MILJÖMÄRKTA PRODUKTER.....	8
3.3.2	CIRKULÄRT ARBETSSÄTT.....	8
3.3.3	MINSKA KONSUMTIONSBASERADE UTSLÄPP FRÅN RESOR, TRANSPORTER OCH TJÄNSTER	8
3.3.4	KRAV PÅ SOCIAL HÅLLBARHET GÄLLANDE ARBETSVILLKOR I PRODUKTION	9
3.3.5	KRAV PÅ SOCIAL HÅLLBARHET GÄLLANDE JÄMLIKHET	9
3.4	STRATEGIER FÖR EFFEKTMÅLET - UPPNÅ EN KOSTNADSEFFEKTIV OCH KVALITETSEFFEKTIV VERKSAMHET DÄR KOMMUNEN EFFEKTIVT MÖTER FRAMTIDENS VÄLFÄRDSUTMANING	9
3.4.1	STANDARDISERA OCH KONSOLIDERA IT-LÖSNINGAR	9
3.4.2	KOMPETENT BESTÄLLARE	9
3.4.3	EFFEKTIVT ARBETSSÄTT OCH TYDLIG ANSVARFÖRDELNING	9
3.4.4	SÄKRA KOMPETENSFÖRSÖRJNING VIA AVROP AV KONSULTER	9
3.4.5	KONTROLL AV AVTAL OCH EFFEKTIV LEVERANTÖRSSTYRNING.....	9
3.4.6	BEVAKA ATT KOMMUNEN UPPEVS SOM EN ATTRAKTIV KUND	9
3.4.7	OPTIMERA LEVERANSMODELL (SOURCINGSTRATEGI)	10
3.4.8	FRÄMJA KONKURRENS, INNOVATION OCH DIGITALISERING.....	10
3.4.9	SAMORDNING INOM KONCERNEN SAMT SAMVERKAN MED ANDRA UPPHANDLANDE MYNDIGHETER.....	10
3.4.10	ÖKAD KONTROLL OCH STYRNING AV DIREKTUPPHANDLINGAR	10
4.0	EFFEKTUPPFÖLJNING	11
4.1	EFFEKTUPPFÖLJNING AV MÅLET - ÅSTADKOMMA EN ÄNDAMÅLSENLIG, TILLFÖRLITLIG OCH TILLGÄNGLIG SERVICE FÖR MEDBORGARNA	11

4.2	EFFEKTUPPFÖLJNING AV MÅLET - KOMMUNEN SKA HA RÄTTSSÄKRA AVTAL.....	11
4.3	EFFEKTUPPFÖLJNING AV MÅLET - MINSKA KOMMUNENS KLIMATPÅVERKAN, ÖKA ANDELEN CIRKULÄR EKONOMI SAMT BIDRA TILL DE SOCIAL HÅLLBARHET	11
4.4	EFFEKTUPPFÖLJNING AV MÅLET - UPPNÅ EN KOSTNADSEFFEKTIV OCH KVALITETSEFFEKTIV VERKSAMHET DÄR KOMMUNEN EFFEKTIVT MÖTER FRAMTIDENS VÄLFÄRDSUTMANING	11

1.0 SAMMANFATTNING

Kommunens inköp av varor och tjänster har delats in i kategorier baserat på leverantörsmarknad och inköpsmönster. Med detta som utgångspunkt har sedan en plan för arbetet i kategorin för de närmsta 4 åren tagits fram.

Kategorin omfattar kommunens samlade inköp inom IT och Telekom såsom exempelvis hårdvara, verksamhetssystem och programvaror och hade under 2022 en spend på ca 163 miljoner kr, vilket motsvarar ca 10 % av kommunens samlade inköp (siffran är exklusive bolagen).

Syftet med kategoriplanen är att ta fram strategier för anskaffning av kommunens varor och tjänster inom kategorin för att löpande realisera effektiviseringspotentialer, skapa förutsättningar för att uppnå kommunens övergripande mål samt säkerställa god kvalitet.

Interna utmaningar som har identifierats är bla bevakning av teknikutveckling och följsamhet till ett föränderligt rättsläge samt att effektivisera intern samverkan och arbetssätt för att säkerställa kostnadseffektivitet i hela affärsprocessen.

Med utgångspunkt från kategorins utmaningar har följande effektmål tagits fram för kategorin:

1. Åstadkomma en ändamålsenlig, tillförlitlig och tillgänglig service för medborgarna
2. Kommunen ska ha rättssäkra avtal
3. Minska kommunens klimatpåverkan, öka andelen cirkulär ekonomi samt bidra till social hållbarhet
4. Uppnå en kostnadseffektiv och kvalitetseffektiv verksamhet där kommunen effektivt möter framtidens välfärdsutmaning

Utifrån kategoriplanen har kategoristrategier tagits fram som avser att optimera anskaffning av varor och tjänster inom kategorin. Ett antal aktiviteter har även identifierats och ska genomföras för att uppnå kategorins övergripande effektmål.

2.0 KATEGORIPLAN FÖR IT OCH TELEKOM

2.1 Effektmål

2.1.1 Åstadkomma en ändamålsenlig, tillförlitlig och tillgänglig service för medborgarna

Målet syftar till att nyttja digitalisering för att utveckla och göra kommunens tjänster och service mer effektiv och tillgänglig, vilket ökar kvaliteten och tryggheten för kommuninvånarna.

Koppling till målområden och underliggande fullmäktigemål:

- *En trygg kommun där människor trivs och växer:*
 - *En trygg och lyckad skolgång lägger grunden för framtiden,*
 - *Huddinge är trivsamt och tryggt för alla medborgare*
 - *Huddinges verksamheter håller hög kvalitet,*

2.1.2 Kommunen ska ha rättssäkra avtal

Målet syftar till att:

- säkerställa att aktuell lagstiftning uppfylls samt att kommunen har en rimlig säkerhetsnivå givet hotbilden.
- säkerställa rättssäkerhet i avtal med extern leverantör inkluderat GDPR-efterlevnad så att den registrerades rättigheter tillvaratas.
- öka medvetandet och anpassning av upphandlingstexter i enlighet med aktuell lagstiftning.

Koppling till målområden och underliggande fullmäktigemål:

- *En trygg kommun där människor trivs och växer:*
 - *Huddinge är trivsamt och tryggt för alla medborgare*
 - *Huddinges verksamheter håller hög kvalitet,*

2.1.3 Minska kommunens klimatpåverkan, öka andelen cirkulär ekonomi samt bidra till social hållbarhet

Målet syftar till att minska klimatpåverkan med mer hållbar produktion, ökad energieffektivitet och hållbart nyttjande av hårdvara, programvara som molntjänst och IT-tjänster, en ökad återanvändning och minskat avfall, dvs utveckla den cirkulära ekonomin, samt bidra till social hållbarhet.

Koppling till målområden och underliggande fullmäktigemål:

- *En hållbar naturkommun:*
 - *minska klimatpåverkan,*
 - *utveckla cirkulär ekonomi som minimerar gifter i miljön och minska de konsumtionsbaserade utsläppen,*
- *En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge*
 - *Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi.*

Koppling till övriga styrdokument: Upphandlingspolicy

2.1.4 Uppå en kostnadseffektiv och kvalitetseffektiv verksamhet där kommunen effektivt möter framtidens välfärdsutmaning

Målet syftar till att minska kommunens totalkostnader genom att:

- genomföra och effektivisera goda affärer där vi ökar kvaliteten och leverantörers avtalsefterlevnad samt kommunens avtalstrohet, främjar innovation samt främjar en sund och uthållig ekonomi för kommunens framtida demografiutmaning.
- effektivisera interna arbetsätt med tydliga, standardiserade och samordnade processer och rollfördelning.

Koppling till målområden och underliggande fullmäktigemål:

- *En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge*
 - *Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi;*

2.2 Kategoridefinition

Definitionen av en inköpskategori är i grunden en samling likartade produkter och tjänster som köps på en homogen leverantörsmarknad.

Kategori IT och Telekom består av varor och tjänster inom nedan beskrivna underkategorier:

Underkategori	Definition
IT-programvara och licenser	Omfattar licenser och programvaror som generella IT-användare använder i det dagliga arbetet. Ex. Microsoft Office, Windows, Adobe, NE etc. Inklusive produktnära tjänster
Verksamhetssystem	Omfattar specifika IT-system för verksamheten. Omfattar även den mjukvara/SaaS, konsulttjänster, licenser, support och underhåll, utbildning och annat som inkluderats i upphandlingen.
IT-hårdvara	Omfattar inköpt hårdvara som Huddinge äger. Ex. mobiltelefoner, surfplattor, datorer och skärmar, routrar, servrar och lagring, samt övriga datatillbehör. Inklusive produktnära tjänster.
Välfärdsteknik	IT-tjänster med tillhörande hårdvara som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för äldre eller en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning.
IT som tjänst	Omfattar tjänster där vi inte köper vara utan tjänst t.ex. skrivare och kopiatorer som tjänst. Inkluderar även produktnära tjänster. Avser inte verksamhetssystem som köps som tjänst.
IT-konsulter	Omfattar generella IT-konsulter som inte är knuta till ett visst IT-system.
Telekommunikation	Omfattar telekommunikation som tjänst och förbindelser för datakommunikation (WAN mm). Exempelvis abonnemang för telefoni, SMS-tjänst etc. Inklusive produktnära tjänster.
Övrigt IT	Omfattar övriga IT-relaterade inköp som inte ryms eller kunnat kategoriserats i någon av de andra underkategorierna.

2.3 Avgränsningar

Kategoristyrningsprojektet berör inte strategi för separata upphandlingar i detalj, utan dessa tas fram i samband med respektive aktuell upphandling.

Inom Huddinge kommun genomförs parallellt med kategoristyrningsprojektet även ett helhetsgrepp för ökad styrning och samverkan kring verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering, detta har bland annat inneburit en centralisering av resurser inom IT. Omfattningen och de effektiviseringsvinster som omorganisationen ger ingår inte i kategoristyrningsarbetet då den inte initierats av kategoriplanen.

Kategoriplanen styr inköp inom hela kategorin. Införandet och etableringen av en ny styr- och samverkansmodell (baserad på PM3) i kommunen påverkar kategoristyrningen genom att dialog och samverkan kring de planer och genomlysningar som därmed tas fram behövs. Dialog och samverkan med objekt- och portföljstyrning behöver ske kontinuerligt och har påbörjats parallellt med framtagande av kategoriplanen.

3.0 KATEGORISTRATEGI

Kategoristrategierna baseras på den nulägesanalys som genomförts, vilket återfinns i [Bilaga 3](#).

Strategierna avser att optimera de identifierade möjligheterna i kategorin för att möta välfärdsutmaningen och uppnå en tillgänglig och effektiv verksamhet, stärka rättssäkerheten i kommunen samt öka kommunens hållbarhet.

Aktuella kategoristrategier uppsatta i Kategoriplanen ska beaktas i samtliga upphandlingar och anskaffningar inom kategorin, där så är aktuellt.

3.1 Strategier för effektmålet - Åstadkomma en ändamålsenlig, tillförlitlig och tillgänglig service för medborgarna

3.1.1 Dra nytta av den digitala omvärlden för offentlig sektor

Huddinge kommun ska bevaka och följa den digitala utveckling som sker på nationell nivå inom offentlig sektor. I de fall då nationell förvaltningsgemensam digital infrastruktur och tjänster etableras på nationell nivå ska Huddinge kommun i största möjliga utsträckning dra nytta av detta¹.

3.1.2 Nyttja digitaliseringens möjligheter för bättre service till kommuninvånarna och en effektivare verksamhet

Kommunens externa och interna tjänster bör, där detta adderar värde, digitaliseras för en effektiv, tillförlitlig och kostnadseffektiv verksamhet. Digitaliseringen hjälper kommunen att effektivisera för att möjliggöra ökad förmåga till omställning och innovation. Även automatisering bör nyttjas för att effektivisera administrativa processer där så är lämpligt.

¹ Arkitekturprinciper för Huddinge kommun, princip nr 5.

3.1.3 Säkra flexibilitet

Inlåsnings effekter avseende leverantör och lösning behöver motverkas.

3.1.4 Säkra IT-tjänster med hög tillgänglighet som motsvarar verksamhetens behov

Kommunens IT-lösningar ska ha hög tillgänglighet, rätt säkerhetsnivå och motsvara verksamhetens behov.

3.1.5 Kravställa webbtillgänglighet för användare

Kommunen ska säkerställa att system och plattformar ger hög tillgänglighet, samt bidrar till att webbtillgänglighetsdirektivet och lag krav på tillgänglighet uppfylls. Krav på användbarhet/användarvänlighet ska också ställas för en god arbetsmiljö.

3.2 Strategier för effektmålet - Kommunen ska ha rättssäkra avtal

3.2.1 Säkerställ att tjänster och tillgänglighet följer förutsättningar enligt praxis, standarder, lagstiftning och aktuella rutiner

För att, så långt möjligt, säkerställa lagefterlevnad ska samråd, analys och bedömning av kravställning genomföras tillsammans med relevanta expertfunktioner inkl. dataskyddsombud för att underlätta att nödvändiga krav formuleras och ställs i kommunens upphandlingar.

3.2.2 Säkerställ försörjning vid händelse av kris

För att bidra till minskad sårbarhet för IT-avtal för kommunens verksamheter ska om så är möjligt och lämpligt avtal och redundans för samhällsviktiga tjänster säkras.

3.3 Strategier för effektmålet - Minska kommunens klimatpåverkan, öka andelen cirkulär ekonomi samt bidra till social hållbarhet

3.3.1 Miljömärkta produkter

För att bidra till målet i Miljöprogrammet om gifter i miljön behöver tydliga och drivande krav ställas i upphandlingar samt göra det lätt och effektivt att göra miljömedvetna val vid beställningar.

3.3.2 Cirkulärt arbetssätt

För att bidra till målsättningen om en cirkulär ekonomi som minimerar gifter i miljön samt minimera att avfall uppstår behöver ett cirkulärt perspektiv appliceras i både upphandlingar, organisation och interna rutiner.

3.3.3 Minska konsumtionsbaserade utsläpp från resor, transporter och tjänster

För att bidra till målet i Miljöprogrammet om att minska växthusgasutsläppen behöver krav på fordon, drivmedel, resor/transporter och energieffektivisering ställas i upphandlingar.

3.3.4 Krav på social hållbarhet gällande arbetsvillkor i produktion

För att bidra till att mänskliga rättigheter säkerställs i produktionen av olika varor inom kategorin behöver krav på social hållbarhet ställas i upphandlingar.

3.3.5 Krav på social hållbarhet gällande jämlikhet

För att motverka digitalt utanförskap för olika målgrupper samt bidra till att kommunen uppfattas som en äldrevänlig kommun behöver krav på social hållbarhet avseende jämlikhet ställas i relevanta upphandlingar.

3.4 Strategier för effektmålet - Uppnå en kostnadseffektiv och kvalitetseffektiv verksamhet där kommunen effektivt möter framtidens välfärdsutmaning

3.4.1 Standardisera och konsolidera IT-lösningar

Upphandla IT med en hög grad av standardisering och konsolidering av kommunövergripande tekniska plattformar och digitala tjänster som säkrar och genererar värde.

3.4.2 Kompetent beställare

Kommunen ska ha en hög kompetens kring behov, kravställning, lagstiftning och marknad genom att säkerställa att rätt kompetens involveras och att marknadsdialog genomförs.

3.4.3 Effektivt arbetsätt och tydlig ansvarsfördelning

För en effektiv inköpsprocess och förvaltning behöver roller och ansvarsområden tydliggöras, samordnas och kommuniceras.

För ett effektivt digitalt arbetsätt inom kommunen behöver de system som medarbetarna nyttjar vara användarvänliga.

3.4.4 Säkra kompetensförsörjning via avrop av konsulter

Om verksamhet har behov av att avropa konsulter inom IT och digitalisering ska dialog med digitaliseringsavdelningen först ske för att utreda om kompetens finns tillgänglig internt samt för att genomföra synkning av kravbild, stöttning och kvalitetssäkring före avrop.

3.4.5 Kontroll av avtal och effektiv leverantörsstyrning

För att uppnå en kostnadseffektiv verksamhet behövs en god planering och följsamhet av avtal med en effektiv och strukturerad leverantörsstyrning.

3.4.6 Bevaka att kommunen upplevs som en attraktiv kund

För att uppnå god konkurrens i kommunens upphandlingar och därmed erhålla bra villkor, behöver kommunen upplevas som en attraktiv kund.

3.4.7 Optimera leveransmodell (sourcingstrategi)

Med leveransmodell avses avtalets tjänsteupplägg samt organisation, arbetssätt och verktyg, t.ex. molntjänst, hybridtjänster eller egen IT-drift.

Kommunen behöver säkerställa att vald leveransmodell är up to date och i samklang med omvärlden och marknaden beträffande behov och möjligheter.

Kommunen behöver också säkerställa att den leveransmodell som valts för ett system, en teknik, ett objekt eller en företeelse är den mest lämpliga ur ett behovs-, flexibilitets-, kostnads- och effektivitetsperspektiv.

3.4.8 Främja konkurrens, innovation och digitalisering

Kategorin ska arbeta för att främja innovation och digitalisering för att möta framtidsutmaningen i enlighet med kommunens digitaliseringsstrategi samt ge utrymme för innovation och nya lösningar, utan att ge avkall på stabiliteten.

3.4.9 Samordning inom koncernen samt samverkan med andra upphandlande myndigheter

Genom samverkan med andra upphandlande myndigheter ökar den totala volymen vilket ger förutsättningar för bättre priser.

3.4.10 Ökad kontroll och styrning av direktupphandlingar

Minska behoven av direktupphandlingar och risken för otillåtna tillägg genom att genomföra noggranna behovsanalyser med övergripande perspektiv samt mer flexibla avtal med funktionskrav och agila avtalsmoment.

4.0 EFFEKTUPPFÖLJNING

Utifrån mål och strategier har nedan nyckeltal identifierats för att följa upp föreslagna strategier och aktiviteter. Syftet är att säkerställa att strategier och aktiviteter fortlöper enligt förutbestämd plan och åtgärder vidtas i de fall avvikelser från plan identifieras. Genomförda aktiviteter och dess effekter rapporteras årligen, tillsammans med övergripande statusrapportering kring måluppfyllelse utifrån effektmålen.

För att mäta måluppfyllelsen av effektmålen mäts följande:

4.1 Effektuppföljning av målet - Åstadkomma en ändamålsenlig, tillförlitlig och tillgänglig service för medborgarna

- följa upp servicenivåavtal för system (Service Level Agreement, SLA:er) men också jämföra mot tidigare tjänst i de fall vi digitaliserar medborgartjänst första gången.
- Krav på webbtillgänglighet har ställts i alla aktuella upphandlingar.
- Mallkrav på webbtillgänglighet har vidareutvecklats samt att rutin för uppföljning är framtagen och följs.
- Medborgarundersökning i frågan om tillgänglig service, om så är möjligt.

4.2 Effektuppföljning av målet - Kommunen ska ha rättssäkra avtal

- Genomförda kategoriaktiviteter enligt bilaga 2.
- Adresserad frågeställning i samband med samverkan och uppföljning av avtal
- PUB-avtal finns framtagna för alla aktuella avtal och registrerade

4.3 Effektuppföljning av målet - Minska kommunens klimatpåverkan, öka andelen cirkulär ekonomi samt bidra till de social hållbarhet

- Miljömärkningar ställs som krav i relevanta upphandlingar samt bidrar till att indikatorn i Miljöprogrammet uppfylls.
- Relevanta hållbarhetskrav ställs i alla upphandlingar
- Aktivitet kring centralt ägande av hårdvaror är utrett och ev. infört och följs.
- Möjligheter till externt återbruk av hårdvaror har utretts och/eller upphandlats.
- Intern rutin för att utveckla en cirkulär ekonomi för hårdvara är framtagen, kommunicerad med verksamheterna och följs.

4.4 Effektuppföljning av målet - Uppnå en kostnadseffektiv och kvalitetseffektiv verksamhet där kommunen effektivt möter framtidens välfärdsutmaning

- De flesta avtal ska finns i avtalsdatabasen/Proceedo inom 4 år
Avtalstrohet av värdet på köpta varor och tjänster inom kategorin inom 4 år har ökat.